

Sygn. akt V ACz 145/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSA Zofia Kołaczyk (spr.)

Sędziowie: SA Urszula Bożałkińska

SA Anna Tabak

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2013 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko (...) w C.(...)w C.

o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 29 listopada 2012 roku, sygn. akt XIV GCo 212/12

p o s t a n a w i a :

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że odstąpić od obciążania pozwanego kosztami postępowania zabezpieczającego ustalonymi przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2012 roku, sygn. akt Km 1899/12

Sygn. akt V ACz 145/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zasądzono od pozwanego na rzecz powódki koszty postępowania zabezpieczającego ustalone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2012 roku, sygn. akt Km 1899/12. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że orzeczeniem kończącym postępowanie w niniejszej sprawie był nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym i on też stanowił podstawę do wszczęcia przez powódkę postępowania zabezpieczającego przeciwko pozwanemu. Wobec spełnienia przesłanek z art. 745 § 1 k.p.c., w ocenie Sądu Okręgowego, zachodziły podstawy do przyznania od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania zabezpieczającego, których wysokość ustalił komornik.

W zażaleniu pozwany zarzucając rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji brak podstaw do przyznania powódce kosztów postępowania zabezpieczającego z uwagi na zapłacenie całości roszczeń objętych nakazem zapłaty w terminie otwartym do wniesienia zarzutów, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego, ewentualnie zaś o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej do kwoty 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na podstawie art. 49 ust. 7 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Uzasadniając zażalenie pozwany podkreślił, że przeprowadzenie postępowania zabezpieczającego w niniejszej sprawie było zbędne, albowiem całość roszczeń objętych nakazem zapłaty została zapłacona dobrowolnie jeszcze przed uprawomocnieniem się nakazu zapłaty (przed upływem terminu do wniesienia zarzutów). Podkreślił, że jego status jako publicznego Zakładu (...)powoduje, że w przypadku ewentualnej likwidacji, jego zobowiązania

przejmie organ założycielski tj. Skarb Państwa. W świetle powyższego powódka nie miała interesu prawnego do występowania z wnioskiem o zabezpieczenie, a zatem wszczęcie tego postępowania musiało być uznane za zbędne w realiach sprawy.

Rozpoznając zażalenie pozwanego Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

zażalenie, jako uzasadnione zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 770 k.p.c. w zw. z art. 743 k.p.c. komornik sądowy jest uprawniony do ustalenia kosztów wykonania zabezpieczenia, niemniej jednak na mocy art. 745 § 1 k.p.c. władnym do orzeczenia kto ma te koszty ponieść jest wyłącznie sąd. W tym przedmiocie obowiązują bowiem ogólne zasady orzekania o kosztach procesu określone w art. 98 i nast. k.p.c. To dłużnik, co do zasady obowiązany jest ponosić koszty wykonania zabezpieczenia, ale tylko przy założeniu, że są to koszty niezbędne i celowe, nie powinien być natomiast obciążany kosztami, które wynikają z niesumiennego postępowania wierzyciela.

Zważyć należy, iż w przedmiotowej sprawie pozwany zaspokoił roszczenie powódki jeszcze przed uprawomocnieniem się nakazu zapłaty z dnia 27 czerwca 2012 roku (potwierdzenia przelewów – k. 93 – 127 akt XIV GNc 278/12). Nakaz ten został bowiem doręczony pozwanemu w dniu 11 lipca 2012 roku (k. 87), a zatem termin do spełnienia świadczenia nim zasądzonego upływał z dniem 25 lipca 2012 roku (art. 491 § 1 k.p.c.). Tymczasem już w dniu 18 lipca 2012 roku komornik sądowy działając z wniosku powódki w ramach postępowania zabezpieczającego toczącego się w oparciu o przedmiotowy nakaz zapłaty dokonał zajęcia wierzytelności przysługujących pozwanemu względem (...) (k. 92). Co prawda wierzycielowi z mocy art. 492 § 1 k.p.c. przysługuje prawo do wszczęcia postępowania zabezpieczającego w oparciu o nieprawomocny nakaz zapłaty (gdy ten już z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia wykonalny bez nadawania klauzuli wykonalności), niemniej jednak oceniając obowiązek poniesienia przez dłużnika kosztów powstałych w wyniku przeprowadzenia przeciwko niemu takiego postępowania nie można abstrahować od celowości i zasadności wszczynania takiego postępowania. Można bowiem uznać za sprzeczne z zasadami słuszności i nie obciążać kosztami strony przegrywającej sprawę (dłużnika), w sytuacji gdy brak było uzasadnionych podstaw do inicjowania postępowania zabezpieczającego. W przeciwnym bowiem wypadku, zaznaczająca się silnie w postępowaniu zabezpieczającym, toczącym się w oparciu o nieprawomocny nakaz zapłaty, dominacja wierzyciela mogłaby doprowadzić do niekorzystnych skutków dla dłużnika, w tym także w zakresie obowiązku ponoszenia nieuzasadnionych kosztów takiego postępowania. Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż obciążenie pozwanego kosztami postępowania zabezpieczającego przeprowadzonego w oparciu o nieprawomocny nakaz zapłaty byłoby nieuzasadnione w świetle art. 102 k.p.c. Nie można bowiem nie zauważyć, że powódka nie miała interesu prawnego we wszczynaniu przeciwko pozwanemu postępowania zabezpieczającego, którego podstawowym celem jest w przypadku roszczeń nadających się do wykonania, zabezpieczenie prawnej i skutecznej egzekucji roszczenia. Trudno jednak uznać, że sytuacja majątkowa pozwanego, za którego zobowiązania w przypadku ewentualnej likwidacji odpowiada organ założycielski (Skarb Państwa) uzasadniała wszczęcie przeciwko niemu postępowania zabezpieczającego. Powyższe sugeruje, że wszczęcie tego postępowania było wyrazem niesumiennego zachowania ze strony powódki, która nie miała żadnych uzasadnionych podstaw aby przypuszczać, że przyszła egzekucja roszczenia zasądzonego nakazem zapłaty będzie zagrożona w sytuacji gdyby nie podjęto stosownych czynności w ramach zabezpieczenia, a zatem było ono niepotrzebne dla osiągnięcia celu postępowania – zaspokojenia roszczenia stwierdzonego nakazem zapłaty. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zachodziły zatem wszelkie podstawy aby uznać, że świadczenie pieniężne zasądzone prawomocnym orzeczeniem zostanie przez dłużnika zrealizowane dobrowolnie, bez potrzeby uciekania się do wszczynania kolejnego postępowania generującego dodatkowe koszty (co znalazło odzwierciedlenie w stanie faktycznym sprawy, gdy pozwany przed upływem dwutygodniowego terminu od doręczenia mu nakazu zapłaty zaspokoił roszczenie powódki w całości).

Mając powyższe na względzie należało uznać, że w przedmiotowej sprawie zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności w rozumieniu art. 102 k.p.c., uzasadniające odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami postępowania

zabezpieczającego. Z tych też względów zachodziła potrzeba zmiany zaskarżonego postanowienia w sposób wskazany w sentencji, o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.